

Mediji in informacije

Sodišče Evropske unije
SPOROČILO ZA MEDIJE ŠT. 174/18

Luxembourg, 14. november 2018

Sodba v zadevi C-342/17
Memoria Srl in Antonia Dall'Antonia/Comune di Padova

Italijanska ureditev, ki zasebnim podjetjem prepoveduje opravljanje dejavnosti shranjevanja mrliških žar, je v nasprotju s pravom Unije

Takšna ureditev pomeni neutemeljeno omejitev pravice do ustanavljanja, ki jo zagotavlja pravo Unije

Memoria, družba italijanskega prava, sorodnikom upepeljenih pokojnikov ponuja storitev shranjevanja mrliških žar, kar jim omogoča, da se izognejo shranjevanju takšnih žar na domu oziroma na pokopališču. Kraji, kjer se takšne žare hranijo, zagotavljajo estetsko prijetno, mirno in zaščiteno okolje, ki je primerno za razmišljanje in molitev v spomin na pokojnike.

Antonia Dall'Antonia je nameravala upepeliti truplo svojega moža in mrliško žaro prenesti v eno od teh vežic družbe Memoria.

Vendar je Comune di Padova (občina Padova, Italija) z odločbo iz leta 2015 spremenila svojo uredbo o pokopaliških storitvah, ki od takrat izrecno izključuje možnost, da bi oseba, ki ji je mrliška žara poverjena, uporabila storitve zasebne družbe, ki se ponujajo neodvisno od občinske pokopališke službe, za shranjevanje teh žar zunaj doma.

Družba Memoria in A. Dall'Antonia sta pri Tribunale amministrativo regionale per il Veneto (deželno upravno sodišče za Benečijo, Italija, v nadaljevanju: TAR) zoper to odločbo vložili ničnostno tožbo.

TAR v zvezi s tem Sodišče sprašuje, ali načelo svobode ustanavljanja iz člena 49 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU)¹ nasprotuje ureditvi, kot je ta, ki jo je sprejela Comune di Padova.

Sodišče je v danes izrečeni sodbi na to vprašanje odgovorilo pritrdilno.

Sodišče je najprej poudarilo, da je predlog dopusten, čeprav gre za povsem notranji spor. Za spor, čeprav gre za spor med državljani iste države članice, je treba šteti, da izkazuje zvezo s členom 49 PDEU, ki bi lahko povzročila, da je razlaga te določbe nujna za njegovo rešitev, kadar je z nacionalnim pravom predložitvenemu sodišču naloženo, naj tem državljanom prizna enake pravice, kot bi jih na podlagi prava Unije imeli državljani druge države članice, ki so v enakem položaju. Italijanski predpis, za katerega TAR navaja, da ga je treba v tem primeru uporabiti, določa, da se „glede italijanskih državljanov ne uporabljajo določbe italijanskega pravnega reda, ki povzročajo diskriminacijo glede na položaj in obravnavo, ki ju imajo v italijanski ureditvi državljani Unije“.

Sodišče dalje navaja, da je posledica ureditve, ki jo je sprejela Comune di Padova, podelitev monopola občinskim službam za zagotavljanje storitev shranjevanja teh žar. Ker se Direktiva o storitvah² ne uporablja, saj ne obravnava odprave monopolov na področju opravljanja storitev, je

¹ TAR je navedlo tudi načelo svobode opravljanja storitev iz člena 56 PDEU: vendar je Sodišče spomnilo, da je treba obravnavati primer preučiti z vidika svobode ustanavljanja, ker želi družba Memoria na območju Comune di Padova opravljati storitev shranjevanja mrliških žar prek stalne poslovne enote in za nedoločen čas.

² Direktiva 2006/123/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2006 o storitvah na notranjem trgu (UL 2006, L 376, str. 36).

treba vprašanje preučiti glede na določbe Pogodbe, natančneje glede na člen 49 PDEU, ki zagotavlja svobodo ustanavljanja.

Sodišče je ugotovilo, da nacionalna ureditev, ki državljanom Unije prepoveduje opravljanje storitev shranjevanja mrliških žar v državi članici, **uvaja omejitev svobode ustanavljanja v smislu člena 49 PDEU.**

Sodišče meni, da **ta omejitev ni utemeljena** z nujnimi razlogi v splošnem interesu, na katere se sklicuje italijanska vlada, ki se nanašajo na varovanje javnega zdravja, na nujnost, da se zagotovi ustrezno spoštovanje spomina na pokojne, ter na varstvo moralnih in verskih vrednot, ki prevladujejo v Italiji, saj slednje nasprotujejo obstoju poslovnih in družbenih dejavnosti v zvezi s shranjevanjem posmrtnih ostankov ter temu, da bi bile dejavnosti, povezane s shranjevanjem posmrtnih ostankov, lahko pridobitne.

Sodišče glede varovanja javnega zdravja poudarja, da je pepel, za razliko od posmrtnih ostankov, z biološkega vidika neaktivna snov, saj je zaradi toplote postal sterilen, tako da njegovo shranjevanje ne more pomeniti omejitve, ki temelji na preudarkih v zvezi z javnim zdravjem.

Sodišče meni, da nacionalna ureditev iz postopka v glavni stvari presega tisto, kar je nujno za uresničitev cilja varstva ustreznega spoštovanja spomina na pokojnike. Obstajajo namreč manj omejevalni ukrepi, ki omogočajo uresničitev navedenega cilja, kot so zlasti obveznost zagotavljanja shranjevanja mrliških žar pod enakimi pogoji, kot veljajo za občinska pokopališča, in – v primeru prenehanja opravljanja dejavnosti – prenosa teh žar na javna pokopališča oziroma njihove vrnitve sorodnikom preminulega.

V zvezi z moralnimi in verskimi vrednotami, ki prevladujejo v Italiji (ki bi nasprotovale temu, da bi bile dejavnosti, povezane s shranjevanjem posmrtnih ostankov, lahko pridobitne), Sodišče navaja, da za dejavnost shranjevanja pepela pokojnikov v Italiji veljajo pristojbine, ki jih določijo javni organi, in da bi za odprtje dostopa do tovrstnih dejavnosti zasebnim podjetjem lahko veljal isti cenovni okvir, za katerega se zdi, da Italija ne meni, da bi bil v nasprotju z njenimi moralnimi in verskimi vrednotami.

OBVESTILO: S predlogom za sprejetje predhodne odločbe lahko sodišča držav članic v zvezi s sporom, o katerem odločajo, Sodišču predložijo vprašanja o razlagi prava Unije ali veljavnosti aktov Unije. Sodišče ne odloči o nacionalnem sporu. Zadevo reši nacionalno sodišče v skladu z odločbo Sodišča. Ta odločba je enako zavezujoča za druga nacionalna sodišča, ki obravnavajo podoben problem.

Neuradni dokument za medije, ki Sodišča ne zavezuje.

[Celotno besedilo](#) sodbe je objavljeno na spletnem mestu CURIA na dan razglasitve.

Kontaktna oseba: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793